

نمونه‌ها از اسرار جلیست در تفاسیر

سکینه شبانه، عیال و یاری الفار

نشر وهار درفت

نمونه‌های عینی اسرائیلیات در تفاسیر

سرشناسه : شبانی، سکینه، ۱۳۵۶ -

عنوان و نام پدیدآور: نمونه‌های عینی اسرائیلیات در تفاسیر / مولفین سکینه شبانی، علی اکبر یاری القار.

مشخصات نشر: بیرجند: چهار درخت، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۲۰۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۲۱-۹۳-۹

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت کتابخانه

موضوع: اسرائیلیات

شناسه افزوده: یاری غار، علی اکبر، ۱۳۴۹ -

رده بندی کنگره: ۱۳۵۵: ۲۲۰۵۲ BP۹۱۷

رده بندی دیویی: ۱۷۱/۱۷۱

شماره کتابشناسی ملی: ۱۵۲۹

حقوق این اثر منحصراً به مؤلف است.

مؤلفین: سکینه شبانی، علی اکبر یاری القار

ناشر: نشر چهار درخت

چاپ اول: ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

امور فنی و طرح جلد: مهدی مرتضوی

محل نشر: بیرجند

چاپ و صحافی: مهرنگ

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۲۱-۹۳-۹

قیمت: ۱۵۰۰۰ ریال

خرید اینترنتی این کتاب در سایت www.4derakht.ir

بیرجند - خیابان معلم - بین معلم ۴۴ و ۱۵ خرداد - نشر چهار درخت

تلفن: ۳۲۴۳۳۲۸۶ - ۰۵۶ همراه: ۷۱۵۵ ۵۶۱ ۰۹۱۵

www.4derakht.ir

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۵	فصل اول: داستان‌های انبیاء
۷	آدم و حوا
۷	۱. آفرینش آدم
۱۴	۲. آفرینش حوا
۲۲	۳. فریب آدم و حوا
۲۹	داستان آدم به نقل تورات
۳۷	۴. نسبت شرک به ادم و حوا
۴۵	۵. هابیل و قابیل
۵۲	حضرت نوح
۵۲	۱. کشتی نوح
۵۵	۲. نفرین نوح
۵۹	۳. تهمت نامشروع بودن فرزند نوح
۶۶	حضرت ابراهیم (ع)
۶۶	۱. دروغ‌های سه گانه
۷۷	۲. داستان ذبیح

۳. کعبه و حجر الاسود ۸۱
۴. سنت ختان ۸۲
- حضرت یوسف (ع) ۸۴
۱. گرگ ۸۴
۲. هم (تلاش) یوسف ۸۶
- حضرت ایوب ۱۰۴
- مریضی ایوب ۱۰۴
- حضرت موسی ۱۱۰
۱. آزار موسی ۱۱۰
۲. رویت و تجسیم خدا ۱۱۳
۳. عمالقه ۱۱۹
- حضرت داود ۱۲۲
۱. نسبت ناروا ۱۲۲
۲. قتل داود جالوت ۱۲۳
- حضرت سلیمان ۱۳۶
۱. کرسی ۱۳۶
۲. پی کردن اسب‌ها ۱۴۰
۳. ملکه سبا ۱۴۴
۴. هاروت و ماروت ۱۴۷
- حضرت عیسی ۱۵۲
۱. ضربه شیطان ۱۵۲
- حضرت محمد ۱۵۳
۱. نزول وحی ۱۵۳

۱۵۶	سایر منابع
۱۶۰	۲. شرح صدر
۱۶۲	۳. افسانه غرائیق
۱۶۶	۴. داستان زینب
۱۶۹	۵. سحر شدن پیامبر
۱۷۱	فصل دوم: اشخاص و وقایع
۱۷۳	ذی القرنین
۱۷۷	یاجوج و ماجوج
۱۷۹	الیاس
۱۸۲	قصه تابوت
۱۸۵	فصل سوم: نقد کلی
۱۸۸	۱. کشف الاسرار
۱۹۰	۲. آلاء الرحمن فی تفسیر القرآن
۱۹۰	۳. تفسیر مصطفی خمینی
۱۹۰	۴. بحار الانوار
۱۹۱	۵. قاموس قرآن
۱۹۱	۶. تفسیر نوین
۱۹۳	کتاب نامه

مقدمه

قرآن کریم به عنوان اولین منبع از منابع شناخت احکام الهی است و بدون شک در اعتقاد و باور مسلمانان مصون از تغییر و تحریف است. اما متأسفانه احادیث پیامبر اکرم (ص) معصومان به عنوان دومین منبع، از خطر آفات حدیثی در امان نمانده است. ورود این آفات خاصه‌هایی را بر این گنجینه عظیم نبوی وارد کرده است. یکی از این آفات حدیثی اسرائیلیات می‌باشد. موضوع پیدایش اسرائیلیات در حوزه حدیث تاریخ و تفسیر است.^۱ به ویژه در قصص انبیاء، اسرائیلیات عمدتاً به آن دسته از خرافاتی اطلاق می‌شود که اغلب از مصادر یهودی وارد عرصه حدیث و تفسیر شده و چهره اسلام اصیل را خدشه دار کرده است. متأسفانه تمام تلاشی که از سوی امامان معصوم در جهت مبارزه با آن برداشته شد به دلایل مختلف با هم کم و بیش به مجموعه‌های حدیثی راه یافت. اسرائیلیات، زمینه‌ای را فراهم کرده تا تفاسیری با مبنای عرفانی و نقلی (به ویژه آنان که واقعی به عقل نمی‌نهند) حاوی خرافاتی باشند که نه در شان دین است و نه برای جوان کنجکاو و علم مدار امروزی قابل پذیرش. هر چند که این‌گونه احادیث بیشتر در کتاب‌های اهل سنت به ویژه در آثار طبری، بغوی، خازن، ابن کثیر و قرطبی یافت می‌شود، ولی در آثار شیعه هم راه یافته‌است. در میان مفسران کهن، تفسیر طبری عنایت ویژه‌ای به مآثورات اسرائیلی داشته است.

اسرائیلیات در تفسیر کشف الاسرار نیز نظر به این که روایی و خالی از اجتهاد است و به ویژه آن که دیدگاه عرفانی نیز دارد، تشدید شده است. در این میان غفلت از نشر شیوا، بیان دل نشین و جلوه های عرفانی مولف نامدار آن خود نادیدن حقیقت است. خوانندگان گرامی نباید فراموش کنند که نظریات در علوم انسانی به پایداری علوم طبیعی یا ریاضی نمی رسد مثلاً ممکن است راه های رسیدن به حق به اندازه مخلوقات باشد در حالی که هر کدام راه دیگری را تخطئه می نمایند ولی در ریاضی دیدگاهها ثابت است. مثلاً اثبات همیشه ضلع داشته است.

عنصر زمان نیز تأثیرگذار است. مثلاً مفسرین متاخر و معاصر اعم از شیعه و سنی دید باز تری نسبت به متقدمین دارند. شاید مهم ترین وظیفه ای که پیش روی متولیان امور دینی در جامعه کنونی باشد، دور کردن خرافات از اسلام است و این که آموزه های هزار سال قبل مفسران نمی تواند ذهن پویا و کنجکاو جوان امروزی را اغناء نماید. به ویژه آن که معتقدیم، بسیاری از این آموزه ها توسط معاندین به منظور تشویش اذهان وارد دین شده اند.

وجه نظر اصلی نگارندگان از چاپ این کتاب نه صرفاً جنبه داستانی آن بلکه هدف اصلی طرح و نقد اسرائیلیات در برخی تفاسیر روایی، عرفانی از جمله تفسیر کشف الاسرار است و بنابراین گذاشته شده، که خواننده اطلاعات اجمالی نسبت به مسئله اسرائیلیات دارد. روش این کتاب به گونه ای است که ابتدا اصل داستان از زبان میبدی یا طبری نقل شده و اغلب با استشهاد به تفسیرالمیزان و نمونه نقد گردیده است. آن گاه در برخی موارد، روایاتی با عنوان "الف" برخی دیگر از تفاسیری که نقل اسرائیلی دارند آمده و در قسمتی با عنوان "ب" از تفاسیر عقل گرا در همان مساله استفاده شده است. بیشتر اسرائیلیات مربوط به قصص انبیاء، به ویژه حضرات آدم، نوح، ابراهیم،

یوسف و سلیمان علیهم السلام است. نکته دیگر این که با توجه به این که بعضی قسمت ها عینا از تفاسیر به ویژه کشف الاسرار با نثر قدیم و درعین حال زیبا و شیوا و حاوی اصطلاحات نامانوسی می باشد، قابل ویرایش با رعایت نکات دستوری امروزی نیست. مجددا یادآور می شود انتقادات وارد بر میبیدی به معنی کوچک انگاشتن اثر تاریخی وی نیست.

یکی از مهم ترین عوامل ورود اسرائیلیات به متون دینی، منع نگارش حدیث است که مردم از حمله سار جاری و زلال معارف اهل بیت محروم شدند. لذا توجه به احادیث صحیحی که از منابع اسیل به ویژه کتب اربعه نقل شده اند، چراغ راه هدایتی فراوی تشنگان راه معرفت است. رجاء واثق دارد خوانندگان برای توجه به این که چاپ اول کتاب است، کاستی ها را بخشیده و به مولفین منعکس نمایند.

www.ketaboo.ir